

Primària

Matemàtiques 1

Programació

Unitat 4

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat / Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*)
5. Competències: descriptors i assoliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Instruments d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

Un dinar amb els amics

Descripció de la unitat

Els aliments són l'eix motivador en el qual es basen les activitats presentades. Una invitació a dinar a casa d'un amic és el motiu que inicia la unitat. La importància d'una dieta variada es destacarà com un hàbit de vida saludable. A més, es comentaran les bones maneres i la postura correcta a taula, així com les fórmules de cortesia.

En treballar la intel·ligència lingüística, desenvoluparem l'habilitat per a utilitzar les paraules de manera efectiva i poder expressar de forma coherent i precisa les situacions que es presenten.

Amb els jocs, els reptes i les activitats proposades, pretenem que l'alumnat adquireixca els coneixements següents:

- Els nombres de l'11 al 19, tenint com a suport l'àbac i els blocs multibase.
- Operacions de resta en vertical.
- Iniciació a la resolució de problemes amb suport gràfic, incidint en la comprensió de l'enunciat.
- Comparació i estimació de la mesura dels objectes.

Temporalització

Novembre

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Conèixer i construir els nombres de l'11 al 19: ordre, valor i grafia.
- Comprendre el significat de la resta i realitzar operacions en vertical amb nombres d'una xifra.
- Desenvolupar estratègies per a la resolució de problemes, incidint en la comprensió de l'enunciat.
- Realitzar mesuraments amb el regle.
- Comprendre i realitzar comparacions sobre la longitud (major o menor) dels objectes.
- Adquirir el vocabulari dels nombres de l'11 al 19 i sobre les comparacions de la longitud (major o menor) per a expressar coneixements de forma oral i escrita.
- Diferenciar entre metre i centímetre, i conèixer la relació entre ambdós.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT / CRITERIS D'AVALUACIÓ / ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> • Descomposició de nombres en desenes i unitats, fins al 19. • Lectura i escriptura dels nombres de l'11 al 19. • Col·locació de nombres en la recta numèrica. • Resta en vertical. • Càlcul mental: restar 2 i 3 a nombres d'una xifra. • Iniciativa i constància a l'hora de resoldre els problemes, respectant els altres i col·laborant activament en els treballs d'equip. • Mesura més o menys. El metre i el centímetre. • Comprensió d'informacions, adquisició de vocabulari, ús de la llengua com a instrument de comunicació i manteniment d'una actitud favorable cap a la lectura. • Ús d'estratègies per a tractar la informació, convertir-la en coneixement propi i aplicar-la a diferents contextos, i participació activa en el propi procés d'aprenentatge. 	1. Construir els nombres de l'11 al 19 utilitzant correctament els conceptes de <i>desena</i> i <i>unitat</i> .	1.1. Construïx nombres de l'11 al 19 utilitzant correctament els conceptes d' <i>unitat</i> i <i>desena</i> .
	2. Identificar les quantitats de l'11 al 19 associant-les a les seues grafies.	2.1. Identifica les quantitats de l'11 al 19 associant-les a les seues grafies. 2.2. Expressa correctament la sèrie numèrica del 0 al 19 2.3. Situa els nombres del 0 al 19 en la recta numèrica. 2.4. Escribeu, al dictat, els nombres fins al 19, relacionant el nom del nombre amb la seua grafia.
	3. Realitzar restes en vertical amb nombres d'una xifra.	3.1. Realitza restes de nombres d'una xifra col·locant els nombres en vertical.
	4. Resoldre operacions de càlcul mental.	4.1. Resta 2 i 3 a nombres d'una xifra.
	5. Iniciar la resolució de problemes amb suport gràfic, incidint en la comprensió de l'enunciat.	5.1. Comprén l'enunciat. 5.2. Resol problemes senzills amb suport gràfic.
	6. Realitzar comparacions i estimacions sobre la longitud (major o menor) dels objectes.	6.1. Compara i identifica quin és l'objecte de més longitud, per estimació i/o utilitzant el regle. 6.2. Identifica el metre i el centímetre i comprén la relació entre ambdós.
	7. Comprendre informacions, adquirir el vocabulari de la unitat i mostrar interès per la lectura del text amb què comença la unitat i els enunciats de les activitats.	7.1. Comprén informacions, adquirix el vocabulari de la unitat i mostra interès per la lectura.

	<p>8. Mostrar iniciativa en afrontar els problemes i en desenvolupar actituds de respecte i de col·laboració a l'hora de treballar en grup.</p>	<p>8.1. Mostra una actitud emprenedora i participa activament en els exercicis d'aprenentatge cooperatiu.</p>
--	---	---

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (*portfolio*)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau de consecució dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per a facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard, buscarem evidències de l'alumnat que mostren la seua evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggerix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que considere més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Libre de l'alumne (LA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiabls (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluables	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Construïx nombres de l'11 al 19 utilitzant correctament els conceptes d' <i>unitat</i> i <i>desena</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats del LA per a construir els nombres amb blocs multibase i amb l'àbac.
2.1. Identifica les quantitats de l'11 al 19 associant-les a les seues grafies.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats del LA, que associen les grafies amb la quantitat que representen. • Activitats del LA i dels RF on completen fins a aconseguir construir el nombre.
2.2. Expressa, correctament la sèrie numèrica del 0 al 19	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
2.3. Situa els nombres del 0 al 19 en la recta numèrica.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa de reforç dels RF.
2.4. Escriu, al dictat, els nombres fins al 19, relacionant el nom del nombre amb la seua grafia.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats del LA on escriuen al dictat els nombres proposats.
3.1. Realitza restes en vertical amb nombres d'una xifra.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats del LA per a aprendre a restar en vertical amb nombres d'una xifra. • Fitxa de reforç dels RF on associen restes en horitzontal amb la resta en vertical i el seu resultat.
4.1. Resta 2 i 3 a nombres d'una xifra.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
5.1. Comprén l'enunciat del problema.	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats reglades en la PD. • Selecció d'activitats del LA
5.2. Resol problemes senzills amb suport gràfic.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA i dels RF.
6.1. Compara i identifica quin és l'objecte	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats del LA on estimen l'objecte de

de més longitud, per estimació i/o utilitzant el regle.	major o de menor longitud. <ul style="list-style-type: none">• Selecció d'activitats del LA i dels RF.
6.2. Identifica <i>metre</i> i <i>centímetre</i> , i comprén la relació entre ambdós.	<ul style="list-style-type: none">• Selecció d'activitats del LA i dels RF
7.1. Comprén informacions, adquirix el vocabulari de la unitat i mostra interès per la lectura.	<ul style="list-style-type: none">• Activitats del LA per a treballar amb la lectura i el vocabulari.
8.1. Mostra una actitud emprenedora i participa activament en els exercicis d'aprenentatge cooperatiu.	<ul style="list-style-type: none">• Activitat d'aprenentatge cooperatiu proposada en la PD.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Entén l'enunciat dels problemes sense necessitat d'ajuda.
	<i>Pla lector:</i> Gaudir amb la lectura.	Llig i comprén la lectura inicial.
<i>Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia</i>	Desenvolupar i promoure hàbits de vida saludable quant a l'alimentació i a l'exercici físic.	Aplica els coneixements apresos per a realitzar estimacions de longituds amb diferents objectes.
<i>Competència digita.</i>	Comprendre els missatges elaborats en codis diversos.	Interpreta amb correcció el suport visual per a la realització de l'activitat.
<i>Aprendre a aprendre</i>	Generar estratègies per a aprendre en diferents contextos d'aprenentatge.	Segueix els passos establits per a la resolució de problemes.
	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	Comprén i utilitza les paraules amb precisió per a construir un argument.
<i>Competències socials i cíviques</i>	Mostrar disponibilitat per a la participació activa en àmbits de participació establits.	Participa activament treballant en equip cooperatiu mesurant i comparant longituds.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	És respectuós i evita accions o expressions impulsives que puguin donar lloc a conseqüències molestes o doloroses per als altres.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor</i>	Prioritzar la consecució d'objectius grupals a interessos personals.	S'esforça perquè el grup aconsegueixca acabar l'activitat cooperativa realitzant la tasca assignada.
<i>Consciència i expressions culturals</i>	Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.	Realitza el treball cuidant l'ordre i la pulcritud.

6. TASQUES

Libre de l'alumne (LA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Llegim i treballem amb el text i amb la imatge inicial.

- Identifiquem les idees prèvies en el LA i en els suggeriments metodològics de la PD.
- Observem la imatge i realitzem les activitats del LA i del LD; algunes d'aquestes activitats les fem en gran grup, tal com se suggerix en la PD.
- Realitzem l'activitat d'*Intel·ligències múltiples: Intel·ligència lingüística* del LA.

Tasca 2: Coneixem els nombres de l'11 al 19

- Introduïm els nombres que formen la primera desena i realitzem les activitats del LA i del LD.
- Construïm els nombres amb els suggeriments de la PD i del material manipulatiu.
- Realitzem les activitats del LA i del LD, i les activitats de les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.
- Completem amb el treball cooperatiu suggerit en la PD.

Tasca 3: Restem com els majors

- Introduïm el concepte de *resta en vertical* amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Realitzem les activitats del LA i del LD.
- Completem amb activitats de la PD i amb les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 4: Tenim un problema

- Apliquem les estratègies d'aprenentatge cooperatiu com proposa la PD.
- Presentem el problema amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Resolem el problema de manera individual en el LA.
- Posem en comú en el grup la resolució del problema i la seua solució.
- Treballem en grup els problemes proposats en la PD.

Tasca 5: Amb el regle, mesurem

- Introduïm els conceptes mesura més-mesura menys segons els suggeriments metodològics amb la PD.
- Realitzem les comparacions proposades en el LA i en la PD.
- Posem en comú els resultats i analitzem després les discrepàncies.
- Realitzem les activitats del LA i del LD, i altres activitats dels RF.
- Completem amb el treball cooperatiu suggerit en la PD.

Tasca 5: Què hem après?

- Completem el mapa conceptual que es proposa en els suggeriments metodològics de la PD.
- Realitzem les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD.
- Recopilem les activitats per al dossier d'aprenentatge de l'alumne.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques s'usen diverses estratègies metodològiques:

- Totes les activitats proposades en aquesta unitat permeten que el professorat avalue el grau de comprensió i d'interiorització de conceptes al qual arriba l'alumnat. En observar com encerclen, unixen, pinten, completen i responen, el professorat sabrà el nivell en què es troben i el grau d'habilitat per a executar aquestes activitats. Segons les necessitats de l'alumnat, insistirem més en el reforç o en els conceptes nous.
- El nostre primer pas serà sempre comprovar els coneixements previs de l'alumnat per a partir d'aquests. La làmina motivadora i l'apartat «Què en sabem» ens ajudaran a descobrir aquest punt d'inici.
- **Nombres.** Al llarg de tota la unitat didàctica, són moltes i molt variades les situacions en les quals es treballa la direccionalitat correcta del traç de les grafies dels nombres de l'11 al 19; la recta numèrica i la sèrie ascendent i descendent dels nombres presentats; la composició i la descomposició dels nombres de l'11 al 19, i l'associació dels noms dels nombres amb les seues grafies en un dictat.
- **Operacions.** Una vegada presentat el concepte de *resta en horitzontal*, passem a treballar-lo en vertical. Se suggerix que s'iniciï l'alumnat en estratègies de càlcul simples, com començar a comptar des del nombre menor fins a arribar al nombre major, és a dir, *quant falta a 3 per a arribar a 7?* Ens podem basar en la recta numèrica per a iniciar aquest tipus d'estratègies de càlcul.
- **Càlcul mental.** Se suggerix que cada sessió incloga un temps programat per al càlcul mental. S'ha de procurar el mínim de dispersió: silenci, ordre i atenció per a fer possible la concentració; per això, es recomana que siga a l'inici de la sessió de matemàtiques. El temps emprat serà curt, ja que es realitzaran deu exercicis, de resta de 2 i 3 a nombres d'una xifra, en aquesta unitat.
- **Resolució de problemes.** Es pretén habitar l'alumnat que seguisquen certs mètodes de treball a l'hora de resoldre un problema. Durant aquest primer trimestre posarem èmfasi en la comprensió de l'enunciat i, per a això, és fonamental ensenyar-los a fer una lectura pausada i comprensiva del text del problema.
- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Treball en grup cooperatiu en el desenvolupament d'activitats i projectes: fer grups de 3 o 4 alumnes i utilitzar les estructures de treball cooperatiu suggerides en la guia del professor per a treballar els principis de definició d'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara. Es recomana l'aprenentatge cooperatiu aplicant les metodologies de lectura compartida, full giratori, llapis al centre i mapa conceptual compartit.
- Posada en comú en gran grup, després del treball individual o grupal.

8. RECURSOS

Els materials de suport següents poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts de l'àrea de Matemàtiques:

- Recursos fotocopiabls de la proposta didàctica, amb activitats de reforç, d'ampliació i d'avaluació.
- Quaderns complementaris del llibre de l'alumne.

A més, es proposa la utilització del material manipulatiu següent per a facilitar l'adquisició dels continguts presentats:

- Àbacs, reglets, blocs multibase, etc., que potencien la manipulació i reforcen la comprensió del sistema de numeració decimal.
- Recta numèrica graduada, per a situar i localitzar nombres.
- Utilitzar materials comptables, com fitxes de parxís, llegums, boletes i altres objectes concrets, per a donar suport a la suma manipulativa.
- Targetes de cartolina amb les grafies dels nombres presentats.
- Targetes de cartolina amb les sumes presentades en l'activitat de càlcul mental. Tindran el resultat de l'operació imprès per darrere.
- Material fungible, com cartolines, plastilina, gomets, etc.

Recursos digitals

- Llibre digital: l'alumnat podrà reforçar o ampliar els continguts estudiats utilitzant els recursos digitals disponibles.
- CD que acompanya la proposta didàctica, amb els recursos fotocopiabls.
- Pàgina Web: <http://anayadigital.es>

9. INSTRUMENTS D'AVUACIÓ

- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiabls de la unitat i al llibre digital).
- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?
- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies manejaré per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han aconseguit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?